

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΜΑΣ
Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου

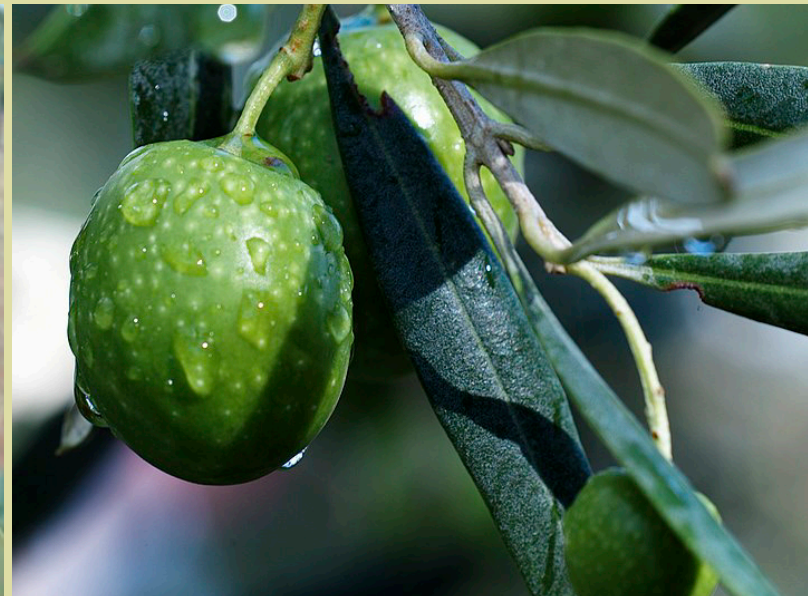
ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΤΟΎΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ

Xylella fastidiosa

34η επικαιροποίηση
Δράμα, 30 Οκτωβρίου 2024

Xylella fastidiosa (X)

Πού διαπιστώθηκε;

Το φυτοπαθογόνο βακτήριο *Xylella fastidiosa* διαπιστώθηκε αρχικώς σε ελιές το 2013 στην Απουλία της **Ιταλίας** και αργότερα στην Τοσκάνη. Η ασθένεια έκτοτε ανιχνεύθηκε στη **Γαλλία** (Κορσική, Κυανή Ακτή), στην **Ισπανία** (Αλικάντε, Βαλένθια, Μαδρίτη, Ανδαλουσία), **Πορτογαλία** (Πόρτο) και στο **Ισραήλ**. Το 2022 ανακοινώθηκε η επέκταση των ζωνών ασφαλείας σε Γαλλία και Πορτογαλία. Η ασθένεια εξαπλώνεται σε μεγάλες αποστάσεις μέσω του μολυσμένου πολλαπλασιαστικού υλικού (βλ. Χάρτη εξάπλωσης, σελ. 6). Πραγματοποιείται εντατική έρευνα για την εξεύρεση τρόπου αντιμετώπισης. Υπάρχουν ενθαρρυντικά αποτελέσματα, ωστόσο η έρευνα δεν έχει καταλήξει σε κάποιο πρωτόκολλο καταπολέμησης.

Εικόνα 1: Συμπτώματα του *Xylella fastidiosa* σε ελιά (πηγή: EPPO).

Το παθογόνο απειλεί μεταξύ άλλων **την ελιά, την άμπελο και τα οπωροφόρα δένδρα**. Δεν έχει διαπιστωθεί η παρουσία του στην Ελλάδα.

Τί προκαλεί;

Η ασθένεια επιβεβαιώθηκε στην **ελιά, αμυγδαλιά, πικροδάφνη, καρυδιά, κερασιά, βερικοκιά, άμπελο, λεβάντα, πελαργόνιο, δενδρολίβανο** και πάρα πολλά άλλα φυτά, με συμπτώματα ξηράνσεων στα φύλλα και ταχύτατης αποπληξίας κατά τις θερμές περιόδους του έτους (Εικόνες 1 έως 5). Το εν λόγω παθογόνο εντάχθηκε από το 2014 στο ετήσιο εθνικό πρόγραμμα επισκοπήσεων επιβλαβών οργανισμών, για τη διαπίστωση της παρουσίας του ή όχι στην Χώρα μας και της τυχόν διασποράς του.

Εικόνα 2: Συμπτώματα του *Xylella fastidiosa* σε ελιές (πηγή: EPPO). Η συμπτωματολογική αυτή εικόνα μπορεί να οφείλεται σε φλοιοφάγα έντομα (φλοιοτρίβης, *Euzophera bigella* κ.α.), μύκητες (*Verticillium dahliae*, *Phoma incompta*, *Pseudocercospora cladosporioides*) ή και τροφωπενίες (καλίου ή βορίου). Τα συμπτώματα δεν είναι παθολογικά.

Πού οφείλεται η ασθένεια;

Το *Xylella fastidiosa* είναι ένα βακτήριο, που αναπτύσσεται στα ξυλώδη αγγεία των φυτών ξενιστών τού. Έχει άριστη θερμοκρασία ανάπτυξης 26-28 °C. Εισέρχεται στα αγγεία όπου μετακινείται τόσο καθοδικά, όσο και ανοδικά. Οι αναπτυσσόμενοι πληθυσμοί τού βακτηρίου περιορίζουν την μετακίνηση τού νερού στα ξυλώδη αγγεία και η ανάπτυξη των συμπτωμάτων σχετίζεται με υψηλό ποσοστό φραγμένων αγγείων.

Το *Xylella fastidiosa* μολύνει μεγάλο αριθμό ειδών φυτών που μπορεί να μην εμφανίζουν συμπτώματα και να λειτουργούν έτσι ως πηγές μόλυσματος για τα έντομα φορείς του.

Ποια φυτά προσβάλλει;

Το βακτήριο έχει πολλά υποείδη και πολλούς ξενιστές. Οι κυριότεροι ξενιστές του είναι η **ελιά, η άμπελος, η αμυγδαλιά, η ροδακινιά, η βερικοκιά, η δαμασκηλιά, οι βελανιδιές, τα εσπεριδοειδή, η μηδική, διάφορα ζιζάνια** όπως ο βέλιουρας και άλλα. Εκτεταμένες περιοχές με ελαιώνες στην Ιταλία και Ισπανία έχουν προσβληθεί από το παθογόνο. Ειδικότερα, ευπαθή φυτά στο στέλεχος τού βακτηρίου που προσβάλλει την ελιά είναι και τα παρακάτω είδη: **αμυγδαλιά, κερα-**

Εικόνα 3: Συμπτώματα του *Xylella fastidiosa* σε πικροδάφνη. (Πηγή: EPPO).

σιά, τομάτα, μελιτζάνα, δενδρολίβανο, μυρτιά, σπάρτιο, ράμνος και πολλά άλλα καλλωπιστικά και αυτοφυή φυτά (βλ. Πίνακα φυτών-ξενιστών, σελ. 4).

Πώς μεταδίδεται;

Το *Xylella fastidiosa* μεταδίδεται με μυζητικά έντομα που τρέφονται με τον χυμό των ξυλωδών αγγείων. Οι φορείς τού βακτηρίου ανήκουν σε τρεις οικογένειες των Ημιπτέρων (Cicadellidae, Aphrophoridae και Cercopidae) που κοινώς αποκαλούνται «τζιτζικάκια». Ο σημαντικότερος από τους φορείς είναι το είδος *Philaenus spumarius* (Aphrophoridae), το οποίο είναι κοινότατο στη Χώρα μας (Εικόνες 5 και 6). Η μετάδοση γίνεται ταχύτατα, ύστερα από δύο ωρών διατροφή τού εντόμου σε μολυσμένο φυτό, χωρίς να μεσολαβεί κάποια περίοδος επώασης στον φορέα και το έντομο παραμένει μολυσματικό σε όλη την διάρκεια της ζωής του.

Εικόνα 4: Συμπτώματα τού *Xylella fastidiosa* σε άμπελο («ασθένεια τού Pierce») (Πηγή: EPPO). Η ξήρανση περιβάλλεται από κίτρινη ή κοκκινωπή ζώνη. Μετά την πτώση τού φύλλου ο μίσχος παραμένει προσκολλημένος στην κληματίδα. Παρατηρείται ανομοιομορφη ωρίμαση των κληματίδων, καθώς και μικροφυλλία και χλώρωση που θυμίζει τροφопτενία.

Πώς προλαμβάνεται;

Η μεταφορά τού παθογόνου σε μεγάλες αποστάσεις γίνεται με **μολυσμένο πολλαπλασιαστικό υλικό** (φυτά προς φύτευση). Με βάση τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2020/1201 επιβάλλονται μέτρα για την εισαγωγή φυτών-ξενιστών προς φύτευση από τρίτες χώρες προς την Ε.Ε. Το Παράρτημα της Απόφασης περιλαμβάνει εκτεταμένο πίνακα ευπαθών φυτών.

Όλα τα φυτά προς φύτευση, είτε παράγονται στην Ε.Ε., είτε προέρχονται από τρίτες χώρες και διακινούνται στην Ε.Ε., απαιτείται να διακινούνται με **φυτοϋγειονομικό διαβατήριο**.

Κατά παρέκκλιση των παραπάνω, τα φυτά **αμπέλου** προς φύτευση μπορούν να διακινηθούν εντός της Ένωσης εφόσον υποστούν επεξεργασία με **θερμοθεραπεία** σε ειδικά αδειοδοτημένη εγκατάσταση.

Οι **φυτωριακές μονάδες** οφείλουν να τηρούν πιστά τη φυτοϋγειονομική νομοθεσία και να τηρούν αρχείο ιχνηλασιμότητας. Ουσιώδης υποχρέωσή τους είναι η ενημέρωση των οικείων Τμημάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (πρώην ΚΕΠΠΥΕΛ) για τις παραλαβές φυτών από άλλες χώρες.

Τί πρέπει να κάνω;

Είναι ευθύνη όλων να συμβάλλουν στην προστασία τού φυτικού κεφαλαίου της Χώρας. Στην περίπτωση που υποπέσουν στην αντίληψή σας ύποπτα συμπτώματα (ελιά, αμπέλι, οπωροφόρα, καλλωπιστικά) παρακαλούμε να ενημερώσετε αμέσως τους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές της οικείας ΔΑΟΚ για περαιτέρω διερεύνηση.

Ενήλικο

Προσβολή από νύμφη

Νύμφη (μετά την αφαίρεση τού αφρού που παράγει)

Εικόνα 5: Το τζιτζικάκι-φορέας τού βακτηρίου (*Philaenus spumarius*, Aphrophoridae) (Πηγή: Wikimedia Commons).

Εικόνα 6: Προσβολή ελιάς από νύμφη (μέσα στον αφρό που παράγει) τού εντόμου *Philaenus spumarius* σε περιοχή της Π.Ε. Δράμας. Το έντομο είναι κοινότατο στη Χώρα μας και συναντάται τόσο σε αυτοφυή φυτά, όσο και σε καλλιέργουενα. (Φωτ. ©: Τμήμα ΠΦΕ, ΔΑΟΚ Δράμας).

Φυτά - Ξενιστές του *Xylella fastidiosa*

A. Φυτά-Ξενιστές του *Xylella fastidiosa* διεθνώς

<i>Acacia</i> Mill.	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	<i>Mimosa</i> L.
<i>Acer</i> L.	<i>Elaeagnus x submacrophylla</i> Servett.	<i>Modiola caroliniana</i> (L.) G. Don
<i>Adenocarpus lainzii</i> (Castrov.) Castrov.	<i>Encelia farinosa</i> A.Gray ex Torr.	<i>Morus</i> L.
<i>Albizia julibrissin</i> Durazz.	<i>Eremophila maculata</i> (Ker Gawler) F. von Müller.	<i>Myoporum insulare</i> R.Br.
<i>Alnus rhombifolia</i> Nutt.	<i>Erica cinerea</i> L.	<i>Myoporum laetum</i> G. Forst.
<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	<i>Erigeron</i> L.	<i>Myrtus communis</i> L.
<i>Ambrosia</i> L.	<i>Eriocephalus africanus</i> L.	<i>Nandina domestica</i> Murray
<i>Ampelopsis arborea</i> (L.) Koehne	<i>Erodium moschatum</i> (L.) L'Hérit.	<i>Neptunia lutea</i> (Leavenw.) Benth.
<i>Ampelopsis brevipedunculata</i> (Maxim.) Trautv.	<i>Erysimum</i> L.	<i>Nerium oleander</i> L.
<i>Ampelopsis cordata</i> Michx.	<i>Euphorbia chamaesyce</i> L.	<i>Olea</i> L.
<i>Anthyllis barba-jovis</i> L.	<i>Euphorbia terracina</i> L.	<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.
<i>Anthyllis hermanniae</i> L.	<i>Euryops chrysanthemoides</i> (DC.) B.Nord.	<i>Paspalum dilatatum</i> Poir.
<i>Arbutus unedo</i> L.	<i>Euryops pectinatus</i> (L.) Cass.	<i>Pelargonium</i> L'Hér. ex Aiton
<i>Argyranthemum frutescens</i> (L.) Sch.Bip.	<i>Fagus crenata</i> Blume	<i>Perovskia abrotanoides</i> Kar.
<i>Artemisia</i> L.	<i>Fallopia japonica</i> (Houtt.) Ronse Decr.	<i>Persea americana</i> Mill.
<i>Asparagus acutifolius</i> L.	<i>Fatsia japonica</i> (Thunb.) Decne. & Planch.	<i>Phagnalon saxatile</i> (L.) Cass.
<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth	<i>Ficus carica</i> L.	<i>Phillyrea angustifolia</i> L.
<i>Baccharis</i> L.	<i>Frangula alnus</i> Mill.	<i>Phillyrea latifolia</i> L.
<i>Berberis thunbergii</i> DC.	<i>Fraxinus</i> L.	<i>Phlomis fruticosa</i> L.
<i>Brassica</i> L.	<i>Gazania rigens</i> (L.) Gaertn.	<i>Phlomis italica</i> L.
<i>Calicotome spinosa</i> (L.) Link	<i>Genista</i> L.	<i>Phoenix reclinata</i> Jacquin
<i>Calicotome villosa</i> (Poir.) Link	<i>Ginkgo biloba</i> L.	<i>Phoenix roebelenii</i> O'Brien
<i>Callicarpa americana</i> L.	<i>Gleditsia triacanthos</i> L.	<i>Pinus taeda</i> L.
<i>Callistemon citrinus</i> (Curtis) Skeels	<i>Grevillea juniperina</i> Br.	<i>Pistacia vera</i> L.
<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull	<i>Grevillea rosmarinifolia</i> A. Cunn.	<i>Plantago lanceolata</i> L.
<i>Calocephalus brownii</i> (Cass.) F.Muell.	<i>Hebe</i> Comm. ex Juss.	<i>Platanus</i> L.
<i>Carya</i> Nutt.	<i>Helianthus</i> L.	<i>Pluchea odorata</i> (L.) Cass.
<i>Castanea sativa</i> Mill.	<i>Helichrysum</i> Mill.	<i>Polygala grandiflora</i> Wight
<i>Catharanthus roseus</i> (L.) G.Don	<i>Heliotropium europaeum</i> L.	<i>Polygala myrtifolia</i> L.
<i>Celtis occidentalis</i> L.	<i>Hemerocallis</i> L.	<i>Prunus</i> L.
<i>Cercis canadensis</i> L.	<i>Hevea brasiliensis</i> (Willd. ex A.Juss.) Müll.Arg.	<i>Psidium</i> L.
<i>Cercis occidentalis</i> Torr.	<i>Hibiscus</i> L.	<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn
<i>Cercis siliquastrum</i> L.	<i>Humulus scandens</i> (Lour.) Merr.	<i>Pyracantha coccinea</i> M. Roem.
<i>Chamaecrista fasciculata</i> (Michx.) Greene	<i>Hypericum androsaemum</i> L.	<i>Pyrus</i> L.
<i>Chenopodium album</i> L.	<i>Hypericum perforatum</i> L.	<i>Quercus</i> L.
<i>Chionanthus</i> L.	<i>Ilex aquifolium</i> L.	<i>Ratibida columifera</i> (Nutt.) Wooton & Standl.
<i>Chitalpa tashkentensis</i> T. S. Elias & Wisura	<i>Ilex vomitoria</i> Sol. ex Aiton	<i>Retama monosperma</i> (L.) Boiss.
<i>Cistus</i> L.	<i>Iva annua</i> L.	<i>Rhamnus alaternus</i> L.
<i>Citrus</i> L.	<i>Jacaranda mimosifolia</i> D. Don	<i>Rhus</i> L.
<i>Clematis cirrhosa</i> L.	<i>Jacobaea maritima</i> (L.) Pelsler & Meijden	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.
<i>Clematis vitalba</i> L.	<i>Juglans</i> L.	<i>Rosa</i> L.
<i>Clinopodium nepeta</i> (L.) Kuntze	<i>Juniperus ashei</i> J. Buchholz	<i>Rubus</i> L.
<i>Coelorachis cylindrica</i> (Michx.) Nash	<i>Koelreuteria bipinnata</i> Franch.	<i>Ruta chalepensis</i> L.
<i>Coffea</i> L.	<i>Lagerstroemia</i> L.	<i>Ruta graveolens</i> L.
<i>Conium maculatum</i> L.	<i>Laurus nobilis</i> L.	<i>Salvia apiana</i> Jeps.
<i>Convolvulus cneorum</i> L.	<i>Lavandula</i> L.	<i>Salvia mellifera</i> Greene
<i>Coprosma repens</i> A.Rich.	<i>Lavatera cretica</i> L.	<i>Salvia officinalis</i> L.
<i>Cornus sanguinea</i> L.	<i>Ligustrum lucidum</i> W.T.Aiton.	<i>Salvia rosmarinus</i> Spenn.
<i>Coronilla</i> L.	<i>Liquidambar styraciflua</i> L.	<i>Sambucus</i> L.
<i>Cortaderia selloana</i> (Schult. & Schult.f.) Asch. & Graebn.	<i>Lonicera implexa</i> Soland.	<i>Santolina chamaecyparissus</i> L.
<i>Cyperus eragrostis</i> Lam.	<i>Lonicera japonica</i> Thunb.	<i>Santolina magonica</i> (O.Bolòs, Molin. & P.Monts.)
<i>Cytisus</i> Desf.	<i>Lonicera periclymenum</i> L.	Romo
<i>Digitaria</i> Haller	<i>Lupinus aridorum</i> McFarlin ex Beckner	<i>Sapindus saponaria</i> L.
<i>Dimorphotheca ecklonis</i> (DC.) Norl.	<i>Lupinus villosus</i> Willd.	<i>Sassafras</i> L. ex Nees
<i>Dimorphotheca fruticosa</i> (L.) Norl.	<i>Magnolia grandiflora</i> L.	<i>Scabiosa atropurpurea</i> var. <i>maritima</i> L.
<i>Diospyros kaki</i> L.f.	<i>Magnolia x soulangeana</i> Soul.-Bod.	<i>Senecio inaequidens</i> DC.
<i>Diplocyclos palmatus</i> (L.) C.Jeffrey	<i>Mallotus paniculatus</i> (Lam.) Müll.Arg.	<i>Setaria magna</i> Griseb.
<i>Dittrichia viscosa</i> (L.) Greuter	<i>Medicago arborea</i> L.	<i>Solidago fistulosa</i> Mill.
<i>Dodonaea viscosa</i> (L.) Jacq.	<i>Medicago sativa</i> L.	<i>Solidago virgaurea</i> L.
<i>Echium plantagineum</i> L.	<i>Mentha suaveolens</i> Ehrh.	<i>Sorghum halepense</i> (L.) Pers.
	<i>Metrasideros</i> Banks ex Gaertn.	<i>Spartium</i> L.

Stewartia pseudocamellia Maxim.
Strelitzia reginae Aiton
Streptocarpus Lindl.
Symphotrichum divaricatum (Nutt.) G.L.Nesom
Syringa vulgaris L.
Teucrium capitatum L.

Thymus vulgaris L.
Trifolium repens L.
Ulex L.
Ulmus L.
Vaccinium L.
Viburnum tinus L.

Vinca L.
Vitex agnus-castus L.
Vitis L.
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Westringia glabra R.Br.
Xanthium strumarium L.

B. Συγκεκριμένα φυτά ευπαθή σε ευρωπαϊκά υποείδη: *Xylella fastidiosa* subsp. *fastidiosa*

Acer L.
Ambrosia artemisiifolia L.
Calicotome spinosa (L.) Link
Cercis occidentalis Torr.
Cistus monspeliensis L.
Citrus limon (L.) Osbeck
Citrus paradisi Macfad.
Citrus reticulata Blanco
Citrus sinensis (L.) Osbeck
Coffea L.
Elaeagnus angustifolia L.
Erysimum L.
Ficus carica L.
Fraxinus angustifolia Vahl.
Genista lucida L.
Juglans regia L.

Liquidambar styraciflua L.
Lupinus aridorum McFarlin ex Beckner
Magnolia grandiflora L.
Medicago sativa L.
Metrosideros Banks ex Gaertn.
Morus L.
Myrtus communis L.
Nerium oleander L.
Pelargonium graveolens L'Hér.
Pluchea odorata (L.) Cass.
Polygala myrtifolia L.
Prunus L.
Psidium L.
Quercus ilex L.
Rhamnus alaternus L.
Rubus ideaus L.

Rubus rigidus Sm.
Rubus ursinus Cham. & Schldl.
Ruta chalepensis L.
Salvia rosmarinus Spenn.
Sambucus L.
Spartium junceum L.
Strelitzia reginae Aiton
Streptocarpus Lindl.
Teucrium capitatum L.
Ulex europaeus L.
Ulmus americana L.
Vaccinium corymbosum L.
Vinca L.
Vitis L.

Γ. Συγκεκριμένα φυτά ευπαθή σε ευρωπαϊκά υποείδη: *Xylella fastidiosa* subsp. *multiplex*

Acacia Mill.
Acer granatense Boiss.
Acer griseum (Franch.) Pax
Acer pseudoplatanus L.
Acer rubrum L.
Adenocarpus lainzii (Castrov.) Castrov.
Alnus rhombifolia Nutt.
Ambrosia L.
Ampelopsis cordata Michx.
Anthyllis barba-jovis L.
Anthyllis hermanniae L.
Arbutus unedo L.
Argyranthemum frutescens (L.) Sch.Bip.
Artemisia L.
Asparagus acutifolius L.
Athyrium filix-femina (L.) Roth
Baccharis halimifolia L.
Berberis thunbergii DC.
Calicotome spinosa (L.) Link
Calicotome villosa (Poir.) Link
Callistemon citrinus (Curtis) Skeels
Calluna vulgaris (L.) Hull
Calocephalus brownii (Cass.) F.Muell
Carya Nutt.
Castanea sativa Mill.
Celtis occidentalis L.
Cercis canadensis L.
Cercis occidentalis Torr.
Cercis siliquastrum L.
Chionanthus L.
Chenopodium album L.

Cistus L.
Clematis cirrhosa L.
Clematis vitalba L.
Clinopodium nepeta (L.) Kuntze
Convolvulus cneorum L.
Coprosma repens A.Rich.
Cornus sanguinea L.
Coronilla L.
Cytisus Desf.
Dimorphanthea ecklonis (DC.) Norl.
Dimorphanthea fruticosa (L.) Norl.
Dittrichia viscosa (L.) Greuter
Dodonaea viscosa (L.) Jacq.
Echium plantagineum L.
Elaeagnus angustifolia L.
Elaeagnus x submacrophylla Servett.
Encelia farinosa A.Gray ex Torr.
Erica cinerea L.
Erigeron L.
Eriocephalus africanus L.
Erodium moschatum (L.) L'Hérit.
Euryops chrysanthemoides (DC.) B.Nord.
Euryops pectinatus (L.) Cass.
Fallopia japonica (Houtt.) Ronse Decr.
Ficus carica L.
Frangula alnus Mill.
Fraxinus L.
Gazania rigens (L.) Gaertn.
Genista L.
Ginkgo biloba L.
Gleditsia triacanthos L.

Grevillea juniperina Br.
Grevillea rosmarinifolia A. Cunn.
Hebe Comm. ex Juss.
Helianthus L.
Helichrysum Mill.
Hibiscus syriacus L.
Hypericum androsaemum L.
Hypericum perforatum L.
Ilex aquifolium L.
Iva annua L.
Jacobaea maritima (L.) Pelser & Meijden
Koeleruteria bipinnata Franch.
Lagerstroemia L.
Laurus nobilis L.
Lavandula L.
Lavatera cretica L.
Liquidambar styraciflua L.
Lonicera implexa Soland.
Lonicera japonica Thunb.
Lonicera periclymenum L.
Lupinus aridorum McFarlin ex Beckner
Lupinus villosus Willd.
Magnolia grandiflora L.
Magnolia x soulangeana Soul.-Bod.
Medicago arborea L.
Medicago sativa L.
Mentha suaveolens Ehrh.
Metrosideros Banks ex Gaertn.
Myoporum laetum G.Forst.
Myrtus communis L.
Nerium oleander L.

Olea L.
Pelargonium L'Hér. ex Aiton
Perovskia abrotanoides Kar.
Phagnalon saxatile (L.) Cass.
Phillyrea angustifolia L.
Phlomis fruticosa L.
Phlomis italica L.
Pistacia vera L.
Plantago lanceolata L.
Platanus L.
Polygala grandiflora Wight
Polygala myrtifolia L.
Prunus L.
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn
Quercus L.

Ratibida columnifera (Nutt.) Wooton & Standl.
Retama monosperma (L.) Boiss.
Rhamnus alaternus L.
Rhamnus L.
Robinia pseudoacacia L.
Rosa L.
Rubus L.
Ruta graveolens L.
Salvia mellifera Greene
Salvia officinalis L.
Salvia rosmarinus Spenn.
Sambucus L.
Santolina chamaecyparissus L.
Santolina magonica (O.Bolòs, Molin. & P.Monts.)
 Romo

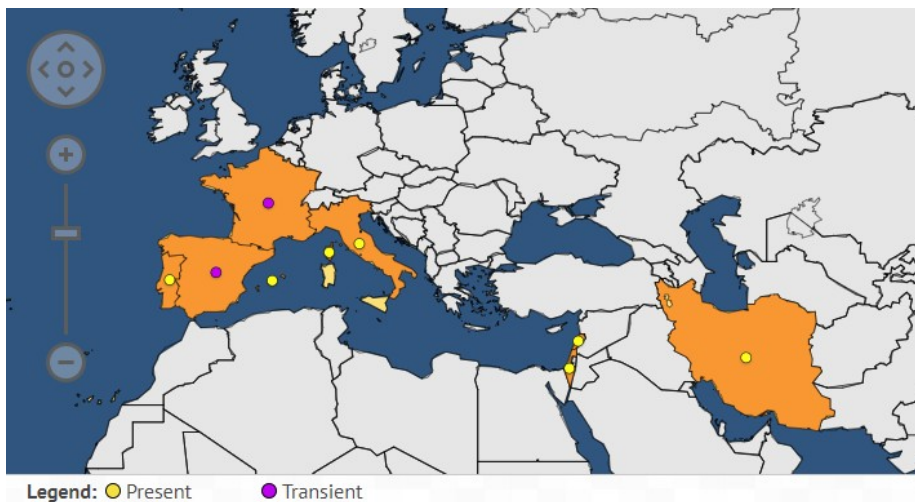
Sapindus saponaria L.
Scabiosa atropurpurea var. *maritima* L.
Senecio inaequidens DC.
Solidago virgaurea L.
Spartium L.
Strelitzia reginae Aiton
Syringa vulgaris L.
Ulex L.
Ulmus L.
Vaccinium L.
Viburnum tinus L.
Vinca L.
Vitex agnus-castus L.
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Xanthium strumarium L.

Δ. Συγκεκριμένα φυτά ευπαθή σε ευρωπαϊκά υποείδη: *Xylella fastidiosa* subsp. *pauca*

<i>Acacia</i> Mill.	<i>Euphorbia chamaesyce</i> L.	<i>Pelargonium</i> L'Hér. ex Aiton
<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	<i>Euphorbia terracina</i> L.	<i>Phillyrea latifolia</i> L.
<i>Asparagus acutifolius</i> L.	<i>Genista hirsuta</i> Vahl.	<i>Pistacia vera</i> L.
<i>Catharanthus roseus</i> (L.) G.Don	<i>Grevillea juniperina</i> Br.	<i>Polygala myrtifolia</i> L.
<i>Chenopodium album</i> L.	<i>Hebe</i> Comm. ex Juss.	<i>Prunus</i> L.
<i>Cistus albidus</i> L.	<i>Heliotropium europaeum</i> L.	<i>Rhamnus alaternus</i> L.
<i>Cistus creticus</i> L.	<i>Hibiscus</i> L.	<i>Salvia rosmarinus</i> Spenn.
<i>Citrus</i> L.	<i>Laurus nobilis</i> L.	<i>Spartium junceum</i> L.
<i>Coffea</i> L.	<i>Lavandula</i> L.	<i>Thymus vulgaris</i> L.
<i>Dimorphotheca fruticosa</i> (L.) Norl.	<i>Myoporum insulare</i> R.Br.	<i>Ulex parviflorus</i> Pourr.
<i>Dodonaea viscosa</i> (L.) Jacq.	<i>Myrtus communis</i> L.	<i>Vinca minor</i> L.
<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	<i>Nerium oleander</i> L.	<i>Westringia fruticosa</i> (Willd.) Druce
<i>Eremophila maculata</i> (Ker Gawler) F. von Müller.	<i>Olea europaea</i> subsp. <i>europaea</i> L.	<i>Westringia glabra</i> R.Br.
<i>Erigeron</i> L.	<i>Olea europaea</i> subsp. <i>sylvestris</i> (Mill.) Rouy	

Πηγή: Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2020/1201, Παραρτήματα I και II, όπως τροποποιήθηκε από τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς (ΕΕ) 2021/1688, 2021/2130, 2023/1706 και 2024/2507.

Χάρτης εξάπλωσης του *Xylella fastidiosa*

Εξάπλωση του *Xylella fastidiosa* στην Ε.Ε.

(Πηγή: EPPO Global Database, <https://gd.eppo.int/taxon/XYLEFA/distribution>, πρόσβαση: 29-10-2024)

Φωτογραφικό υλικό

(Πηγές εικόνων: **A)** Dr. Donato Boscia, Institute for Sustainable Plant Protection, National Research Council, Bari, Italy. Παρουσίαση στο 17^ο Πανελλήνιο Φυτοπαθολογικό Συνέδριο, Βόλος, 2024).

B) EPPO Global Database.

Γ) Ινστιτούτα CSIC-IAS, IVIA, GOIB Ισπανίας.

Προσβεβλημένα ελαιόδενδρα από *Xylella fastidiosa* στην Απουλία (Πηγή: Dr. Boscia).

Συμπτώματα προσβολής πικροδάφνης από *Xylella fastidiosa* (Πηγή: Dr. Boscia).

Συμπτώματα προσβολής αμυγδαλιάς από *Xylella fastidiosa* (Πηγή: CSIC-IAS, IVIA, GOIB).

Συμπτώματα προσβολής από *Xylella fastidiosa* σε πολύγαλα (καλλωπιστικό φυτό) (Πηγή: EPPO).

©: Δ.Α.Ο.Κ. Δράμας, 2014-2024

Το φυλλάδιο αυτό χορηγείται δωρεάν υπό την άδεια:

[Creative Commons: Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 - Διεθνές](#)

Σχεδιασμός-επιμέλεια φυλλαδίου: Κωνσταντίνος Β. Σίμογλου, Γεωπόνος

Πληροφορίες: pfdaokdramas@vivaldi.net, <https://planthealthdrama.wordpress.com>

Δήλωση πνευματικών δικαιωμάτων: Τα πνευματικά δικαιώματα ανήκουν στο Τμήμα Ποιοτικού και Φυτογυγινομικού Ελέγχου της Δ.Α.Ο.Κ. Δράμας, δυνάμει του άρθ.1 του Ν. 2121/03-03-1993 (Α' 25). Επιτρέπεται η χρήση και αναδιανομή του παρόντος ως έχει, με αναφορά στην πηγή, για μη κερδοσκοπικούς λόγους. Απαγορεύεται η μερική αναδημοσίευση του παρόντος χωρίς τη γραπτή άδεια της Δ.Α.Ο.Κ. Δράμας.

Πηγές εικόνων εξωφύλλου: α) EPPO, <https://gd.eppo.int/taxon/XYLEFA/photos>,
β) INRA France - Olives(S.AGOSTINO)CJ J Weber03A, CC BY 2.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=46048534>,
γ) Ryan Hodnett - Own work, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=75002919>